

Тези

до Всеукраїнського науково-практичного вебінару на тему:

**«Викладання іноземних мов для студентів
немовних спеціальностей: стан, проблеми, перспективи»**

Євген Мамчур

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ІЄРАРХІЯ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ
СВІДОМОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Вища школа сьогодні в Україні переживає процес модернізації, який спрямований на входження у Європейський простір, збереження національних традицій вищої освіти, на підготовку фахівців міжнародного рівня і високодуховних людей, здатних до ствердження і збагачення духовних цінностей. Особливого значення сьогодні набуває проблема виховання духовних цінностей у студентської молоді і, зокрема, у студентів ВНЗ педагогічного спрямування.

Формування особистості майбутнього фахівця в навчально-виховному процесі можна розглядати як зміну й розвиток особистості в процесі засвоєння духовних цінностей і використання їх на благо суспільства. Під духовними цінностями, у цьому випадку, ми маємо на увазі загальнолюдські й національні цінності, що лежать в основі формування особистості молодого фахівця.

Проблему формування цінностей у студентської молоді достатньо глибоко вивчали О. Белих, О. Олексюк, О. Семашко, Б. Нагорний, Д. Чернилевський, Г. Шевченко, В. Яковенко та інші.

Методологічні засади виховання духовних цінностей у студентів педагогічних закладів знайшли своє відображення у працях В. Андрущенко, Л. Губерського, М. Євтуха, В. Кременя, Б. Лихачова, М. Нікандрова, Т. Петракової, Д. Чернилевського та інших.

Сучасна гуманістично-орієнтована педагогічна наука розглядає систему цінностей, як морально-духовне ядро особистості – регулятор її діяльності і поведінки. Розвиток індивіда як особистості передбачає усвідомлення ним самого себе, як деякої суб'єктивної, відносно замкнутої реальності.

Система цінностей – це сукупність всіх уявлень індивіда про самого себе, про те, що є важливим для нього в житті, що керує його вчинками і думками. З моменту свого зародження вони стають активним началом, важливим показником в інтерпретації досвіду. А також сприяють досягненню внутрішньої злагодженості особистості і є джерелом очікувань, тобто уявлень про те, що має відбутися. Користуючись принципом єдності свідомості та діяльності для рішення проблема самосвідомості в цілому, і динаміки цінностей зокрема, ми можемо припустити, що цей процес носить опосередкований характер, оскільки він породжується и розвивається у життєдіяльності людини. Вплив на особистість нової ситуації становиться змістом її внутрішнього світу, що призводить до зміни створеної структури системи цінностей, пов'язаної з переробкою змісту цієї ситуації [3].

Процес засвоєння цінностей і їх перетворення в змістовні елементи ціннісних уявлень виступає психологічною основою формування цінностей особистості молодій людини. Особливості протікання даного процесу П. Ігнатенко умовно подає у вигляді трьох взаємопов'язаних етапів:

- на першому етапі відбувається переоцінка цінностей та ідеалів, якими керувалась особистість до цього. А тому власний досвід життєдіяльності виступає важливим джерелом формування цінностей;

- на другому етапі засвоєння цінностей проходить не лише шляхом утворення цілісних функціональних одиниць емпіричних уявлень, а й комунікативних – через засоби масової інформації і пропаганди;

- необхідною умовою, основою третього етапу є діяльність, виражена в особистих внутрішніх відношеннях до об'єктивних умов свого буття [2, с. 121].

Отже, ціннісні орієнтації є однією з важливих характеристик особистості, а їх розвиток – одним із завдань професійної підготовки майбутнього вчителя у вищому навчальному закладі. За таких умов ієрархію цінностей у формуванні сучасної свідомості майбутнього вчителя іноземної мови варто розглядати в контексті задоволення професійних потреб, усвідомлення ним загальнолюдських ідеалів і цінностей педагогічної діяльності, формування в нього аксіологічної культури, природа якої лежить у площині набутих людиною знань, вмінь, навичок та досвіду (життєвого і професійного).

Сучасна підготовка учителя іноземної філології має базуватися на нових цінностях, що пов'язані із взаєморозумінням, співробітництвом, згодою, прагненням створити полікультурну, полілінгвістичну й поліетнічну українську державу європейського рівня.

Список використаних джерел

1. Анисимов С.Ф. Ценности реальные и мнимые (критика христианского истолкования и использования ценностей жизни и культуры). – М. : Мысль, 1970. – 183 с.
2. Ігнатенко П. Р. Аксіологія виховання: від термінології до постановки проблеми / П. Р. Ігнатенко // Педагогіка і психологія, № 1, 1997. – С. 118-123
3. Леонтьев О.М. От социальных ценностей к личностным: социогенез и феноменология ценностной регуляции деятельности / О. М. Леонтьев // Вестник МГУ. – Сер.14. – Психология. – 1996. – № 54. – С. 35 – 44.